

Digitalisering – inkluderande eller exkluderande?

Lärpass Reglabs årskonferens 2020-03-12

David Norman & Catrin Ditz, Storsthlm

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN

Digitalisering – inkluderande eller exkluderande?

Digitalisering av samhällstjänster pågår. Vissa menar att det går för långsamt och andra att det går för fort. Oavsett takten så vet vi att stora grupper inte deltar i digitaliseringen. Tillgång till internet, utrustning, förtroende för gemensamma system...det finns ett antal hinder. Hur hanterar vi det? Är det ett växande eller minskande problem? Vilket ansvar har vi som offentliga aktörer? Storsthlm delar med sig av erfarenheter och bjuder på ett läropass där vi ställer oss själva några svåra, men viktiga frågor.

David Norman och Catrin Ditz, Storsthlm

STORSTHLM

Vad tänker vi att
ni ska ha med er
från lärpasset?

Lite fakta, mycket inspiration,
nya kontakter, en del tankar

Vad vill vi ha
med oss från er?

Inspel om vad ni tänker och
möjligen gör, idéer om vad vi kan
göra, nya kontakter, nya tankar

STORSTHLM

Vad är Storsthlm?

Digitalisering i regional samverkan

Arbetsmarknad och utanförskap

Digital utanförskap

Vad gör vi?

Vad mer kan göras tillsammans?

STORSTHLM

Storsthlm är kommunernas arena för regional
utveckling och samverkan.

Vårt uppdrag är att stärka kommunernas
möjligheter att nå sina mål om välfärd och
service för medborgarna.

Tillsammans löser vi problem och skapar
möjligheter för alla som lever och verkar i
länets kommuner.

STORSTHLM
KOMMUNER I SAMVERKAN

Kommunernas arena för samverkan

- Storsthlm är ett förbund som ägs av kommunerna i Stockholms län.
- Vi driver regional utveckling och samverkan på uppdrag av kommunernas ledningar i politik och förvaltning.
- Vi underlättar kommunernas samarbete genom att fånga in det regionala perspektivet på kommunala frågor och leda samverkan för att hitta vägar framåt.
- Hur vi samverkar bestäms av kommunerna utifrån vad som skapar mest nytta i varje fråga.
- Samarbetet mellan kommunerna sker genom dialog, erfarenhetsutbyte och gemensamma lösningar bidrar till ökad livskvalitet för invånarna.

STORSTHLM

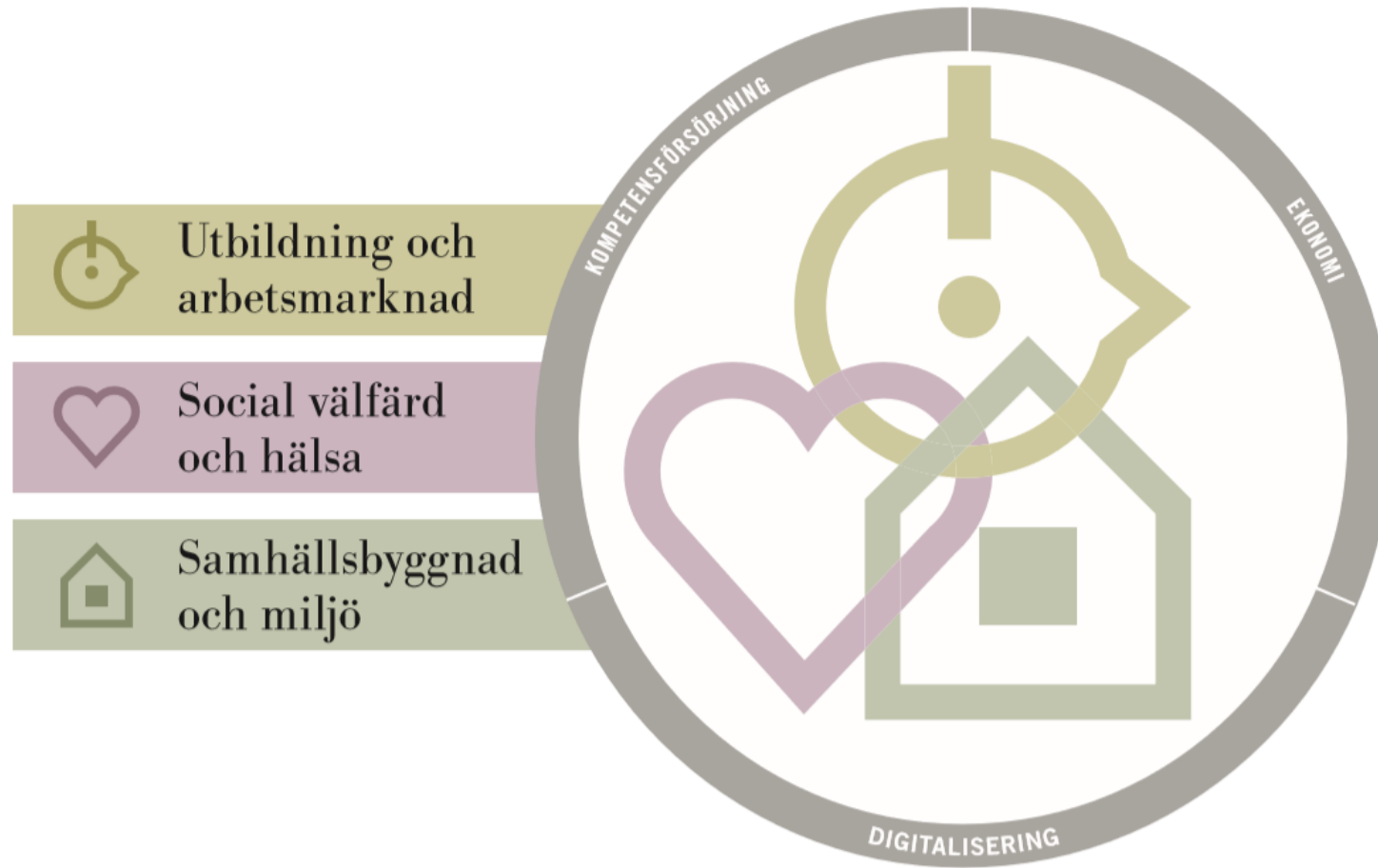

26

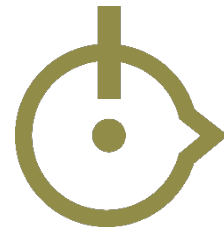
kommuner
2,3 miljoner invånare

STORSTHLM

Tre fokusområden – tre förutsättningar

STORSTHLM

Utbildning och arbetsmarknad

- Vi hanterar gymnasieexpansionen på ett effektivt, ekonomiskt hållbart och samordnat sätt.
- Vi tar tillvara på människors möjligheter och kompetenser genom att skapa fler vägar in.
- Vi kortar arbetslösas och nyanländas väg till egen försörjning.
- Vi stärker samverkan mellan kommunerna för att utveckla en regional vuxenutbildning.
- Vi möjliggör för elever att fatta väl underbyggda beslut om sin framtida karriär.

STORSTHLM

Social välfärd och hälsa

- Vi stärker individens behov med en trygg, tillgänglig och kvalitetssäker vård och omsorg.
- Vi formar en sömlös vård och omsorg genom att utveckla samarbetet med Region Stockholm.
- Vi främjar psykisk hälsa och välmående genom att öka tillgängligheten till psykiatriskt stöd och behandling samt nya metoder.
- Vi främjar individens trygghet genom samordnade insatser.

STORSTHLM

Samhällsbyggnad och miljö

- Vi bevakar och tar initiativ kring ramverk och lagförslag som påverkar kommunernas förutsättningar för samhällsplanering och bostadsförsörjning.
- Vi stöttar kommunernas arbete med miljö, energi och klimatfrågor.
- Vi arbetar med hållbar bostadsförsörjning.
- Vi bidrar till en utveckling i samklang med viktiga värden och hållbar miljö.
- Vi bidrar till att transportinfrastruktur och kollektivtrafik följer kommunernas planering för expansion och utveckling.

STORSTHLM

Vad är Storsthlm?

Digitalisering i regional samverkan

Arbetsmarknad och utanförskap

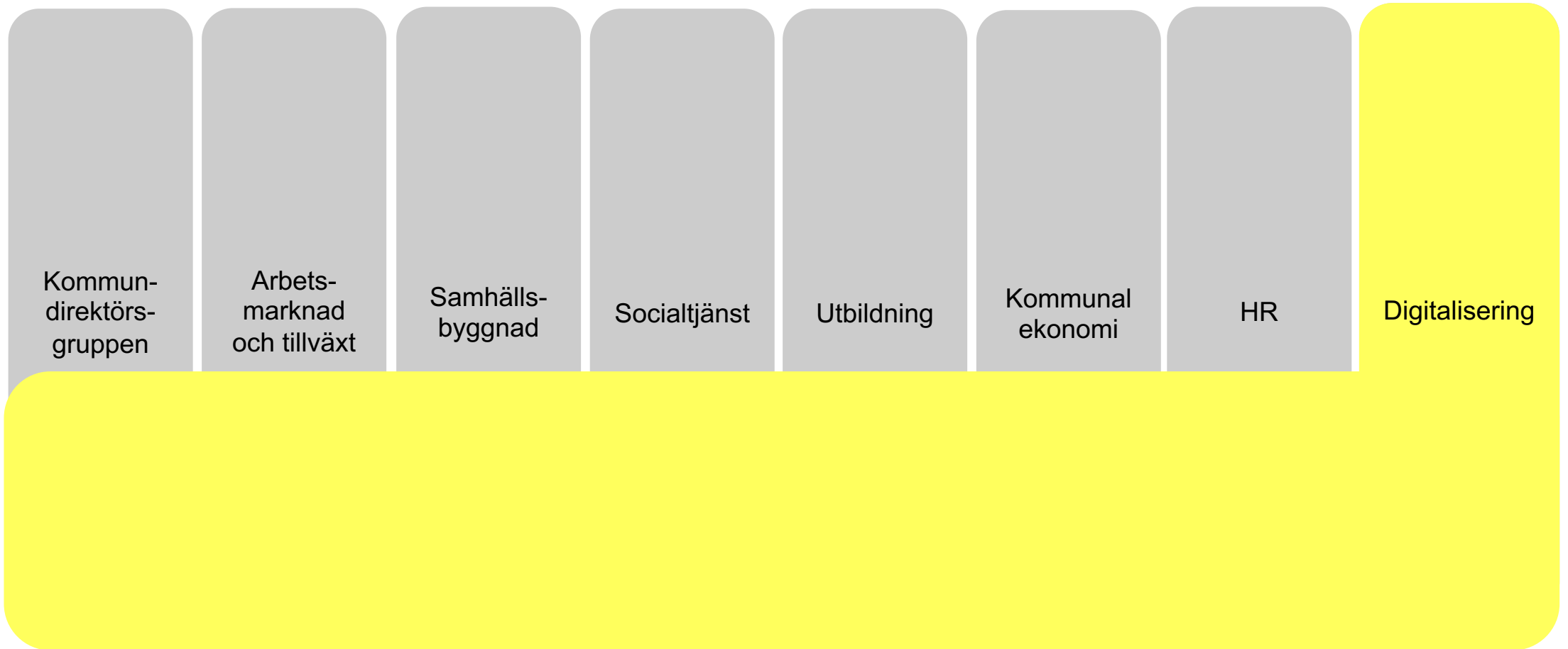
Digital utanförskap

Vad gör vi?

Vad mer kan göras tillsammans?

STORSTHLM

STRATEGISKA NÄTVERK OCH DIGITALISERING

STORSTHLM

STORSTHLM VERKSAMHETSPLAN 2020

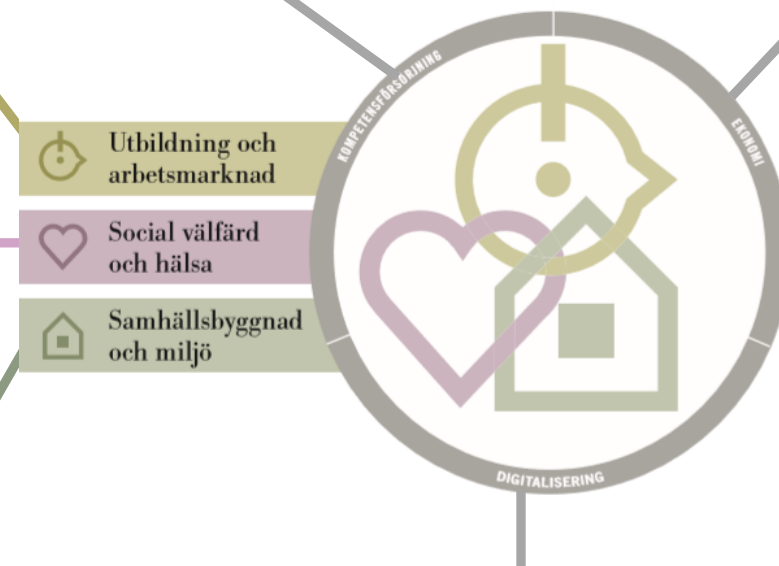
- Bidra till genomförande av en nationell handlingsplan för digitalisering av skolväsendet.

- Stödja länets kommuner i det gemensamma arbetet att stärka förutsättningarna för att implementera välfärdsteknik, så att visionen om en mänsklig och innovativ omsorg kan nås.
- Representera kommunerna i nationella nätverk och utredningar, samt i dialog med viktiga IT-leverantörer, för att bevaka länets kommuners intressen och påverka digitaliseringen inom socialtjänsten.
- Samnyttja kommunernas kompetenser för att öka varje kommuns möjlighet att utveckla invånarservicen med stöd av digitalisering. Detta kan bland annat göras i socialtjänstens digitaliseringsgrupp.
- Samordna och säkerställa att kommunernas behov tillgodoses i projektet för ett nytt IT-stöd för utskrivning från slutenvård.
- Ta fram ett förslag till utveckling och förvaltning av gemensamma digitala lösningar tillsammans med
- Skapa förutsättningar för säker digital kommunikation mellan kommunerna och Region Stockholm genom länsgemensamma standarder för digitala adressregister och videokommunikation.
- Delta i ett nationellt projekt kring plattform för säker digital kommunikation.

- Ta fram en målbild kring digitalisering av samhällsbyggnads-processen. Stödja samhällsbyggnadsförvaltningarna i utvecklingen av sin digitala mognad genom att samverka i digitaliseringsprojekt, sprida erfarenheter tvärssektoriellt samt lyfta goda exempel.
- Driva arbetet med att digitalisera detaljplaner genom projekt, erfarenhetsutbyte och utvecklat ledarskap.

- Stödja de strategiska nätverken i utvecklingen av digitalisering som ett verktyg för att lösa kommunernas kompetensförsörjning.

- Bevaka och analysera digitaliseringens effekter för kommunernas ekonomi.

- Leda samverkan i kommungemensamma digitaliseringsfrågor.
- Bidra till kommunernas stärkta ledarskap i digital verksamhetsutveckling.
- Verka för förändring i nationella strukturer och ramverk i syfte att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla digitaliseringen.
- Bidra till styrning och framdrift av Ineras kommunleverans.
- Stödja kommunerna och deras samarbetsparter att arbeta efter överenskomna principer för samverkan, exempelvis publicering av öppna data.
- Undersöka hur digitalt utanförskap kan förhindras via regional samverkan.

Vad är Storsthlm?

Digitalisering i regional samverkan

Arbetsmarknad och utanförskap

Digital utanförskap

Vad gör vi?

Vad mer kan göras tillsammans?

STORSTHLM

Faktorer för länets arbetsmarknad

- Sysselsättningen beräknas till 72,4 procent
- Antalet sysselsatta utrikes födda ökar med 22 500 personer på ett års sikt.
- Antalet arbetslösa räknas till 78 400 personer vilket motsvarar en arbetslöshet på 5,8 procent.
- Under 2019 varslades omkring 21 000 personer om uppsägning i Stockholms län. Det är en ökning på 83 procent jämfört med 2018. Ökningen är högre i Stockholm än i övriga riket.
- Det outnyttjade arbetskraftsutbudet uppgår till 175 000 personer. Det är personer vars fulla utbud inte tas tillvara av arbetsmarknaden.
- Täby och Danderyd har lägst arbetslöshet bland länets kommuner.

STORSTHLM

Vad är Storsthlm?

Digitalisering i regional samverkan

Arbetsmarknad och utanförskap

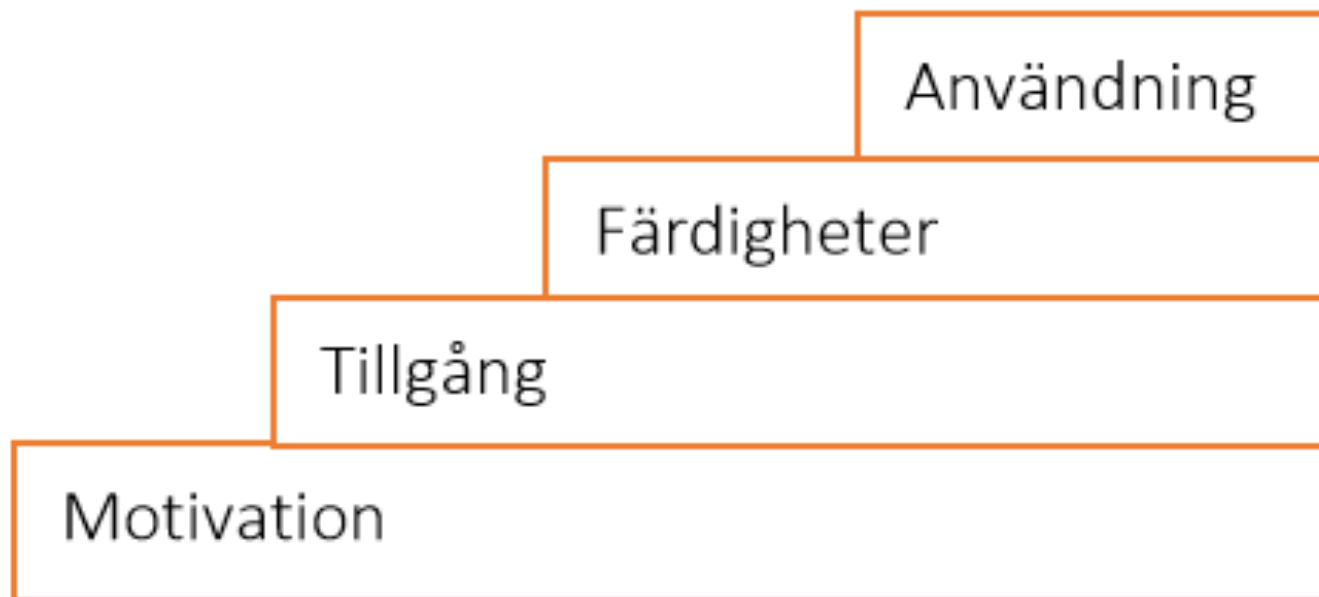
Digital utanförskap

Vad gör vi?

Vad mer kan göras tillsammans?

STORSTHLM

Ny forskning: från fokus på tekniktillgång till ett mer komplext fenomen

”Särskilt viktigt är det att offentliga tjänster och information i digitala kanaler är tillgängliga för alla, vilket oftast behöver innebära att det är tillgängligt på flera sätt.”

STORSTHLM

VAD VET VI OM DIGITALT UTANFÖRSKAP?

UR INTERNETSTIFTELSENS RAPPORT SVENSKARNA OCH INTERNET 2019

Om framsidan av samhällets digitala transformation är delaktighet är baksidan utanförskap. I kölvattnet av förra årets rapport, som belyste klyftorna på nätet, följer vi upp det digitala utanförskapet från flera olika vinklar i årets upplaga. Vi tar reda på i vilken grad vi känner oss delaktiga i det digitala samhället – något som de flesta överlag gör. Likaså redovisar vi det utanförskap som framkommer i användandet av digitala samhällstjänster där hög ålder, låg inkomst och låg utbildning blir tydliga riskfaktorer.

Övervakning och intrång

- Nära hälften känner sig övervakade på internet
- Var femte oroad att myndigheter inkräktar på integritet på nätet
- Män mer oroad än kvinnor över myndigheters inkräktande på nätet
- Ökad oro för att Google och Facebook kränker integritet
- Barnfamiljer mer oroad över storföretags inkräktande på nätet
- Yngre mindre oroad för storföretags inkräktande på nätet
- Utbildningsnivå påverkar digital tillit till myndigheter och storföretag
- En fjärdedel otrygga med att lagra personlig information i molntjänster
- Användning av publika wifi minskar

Kränkning och näthat

- Kränkande e-post ökar
- 3 av 10 i åldern 12–25 år drabbas av näthat
- Män upplever oftare näthat som mindre allvarligt än kvinnor

Delaktighet och relevans

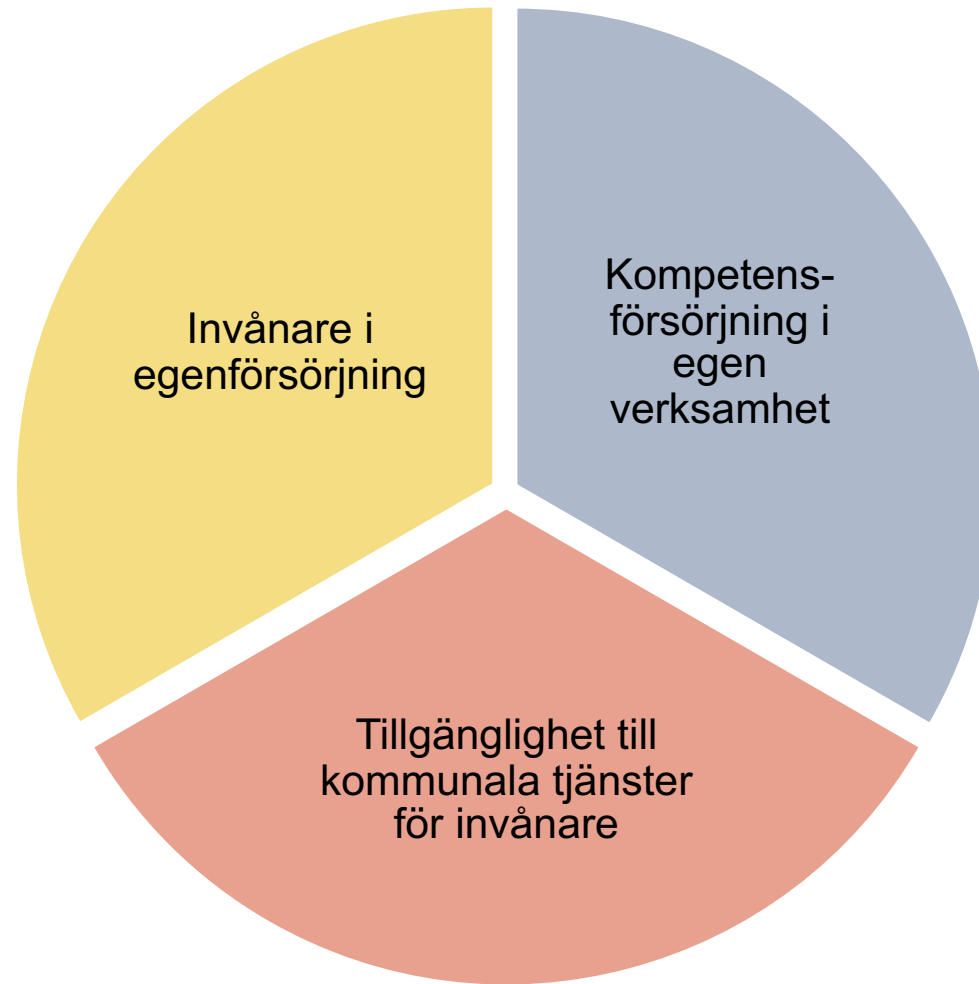
- Majoriteten känner sig delaktiga i det digitala samhället
- 1 av 10 känner sig inte delaktiga i det digitala samhället
- De äldsta känner minst digital delaktighet av alla
- Internet viktigt för majoriteten i det privata vardagslivet
- Internet allt viktigare i både arbete och studier

Källa:

<https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2019/10/svenskarna-och-internet-2019-a4.pdf>

STORSTHLM

TRE KOMMUNALA PERSPEKTIV PÅ DIGITALT UTANFÖRSKAP

STORSTHLM

Vad är Storsthlm?

Digitalisering i regional samverkan

Arbetsmarknad och utanförskap

Digital utanförskap

Vad gör vi?

Vad mer kan göras tillsammans?

STORSTHLM

VAD HÄNDER I LÄNET? NÅGRA EXEMPEL

- Storsthlm´s strategiska nätverk Arbetsmarknad och tillväxt – ”beställer” av oss att driva och undersöka ”hur vi kan minska det digitala utanförskapet”.
- Samtal pågår med Länsstyrelsen, undersöker vad som är viktigast att fokusera på nu?
 - Biblioteken
 - Samhällsorienteringsutbildningen (SO)
 - @digitalidag
 - Finansieringsmöjligheter
 - Socialtjänst & äldre
 - Integrationssamordnare
 - Civila samhällets insatser
- Digitalt utanförskap kommer upp i fler och fler sammanhang, relevant uppdrag

STORSTHLM

STORSTHLM Storsthlm
705 followers
1w •

...

Idag träffas 14 av länets kommuner tillsammans med [Länsstyrelsen Stockholm](#), [Försäkringskassan](#), [Arbetsförmedlingen](#) och [Svenska ESF-rådet](#) för att testa idén om att jobba tillsammans för att motverka digitalt utanförskap.

Under dagen har vi haft många spännande samtal med högt engagemang. Diskussionerna har handlat om hur offentlig sektor tar ansvar i den regionala samverkan, för att tillsammans ta sig an en så pass viktig samhällsfråga som digitalt utanförskap.

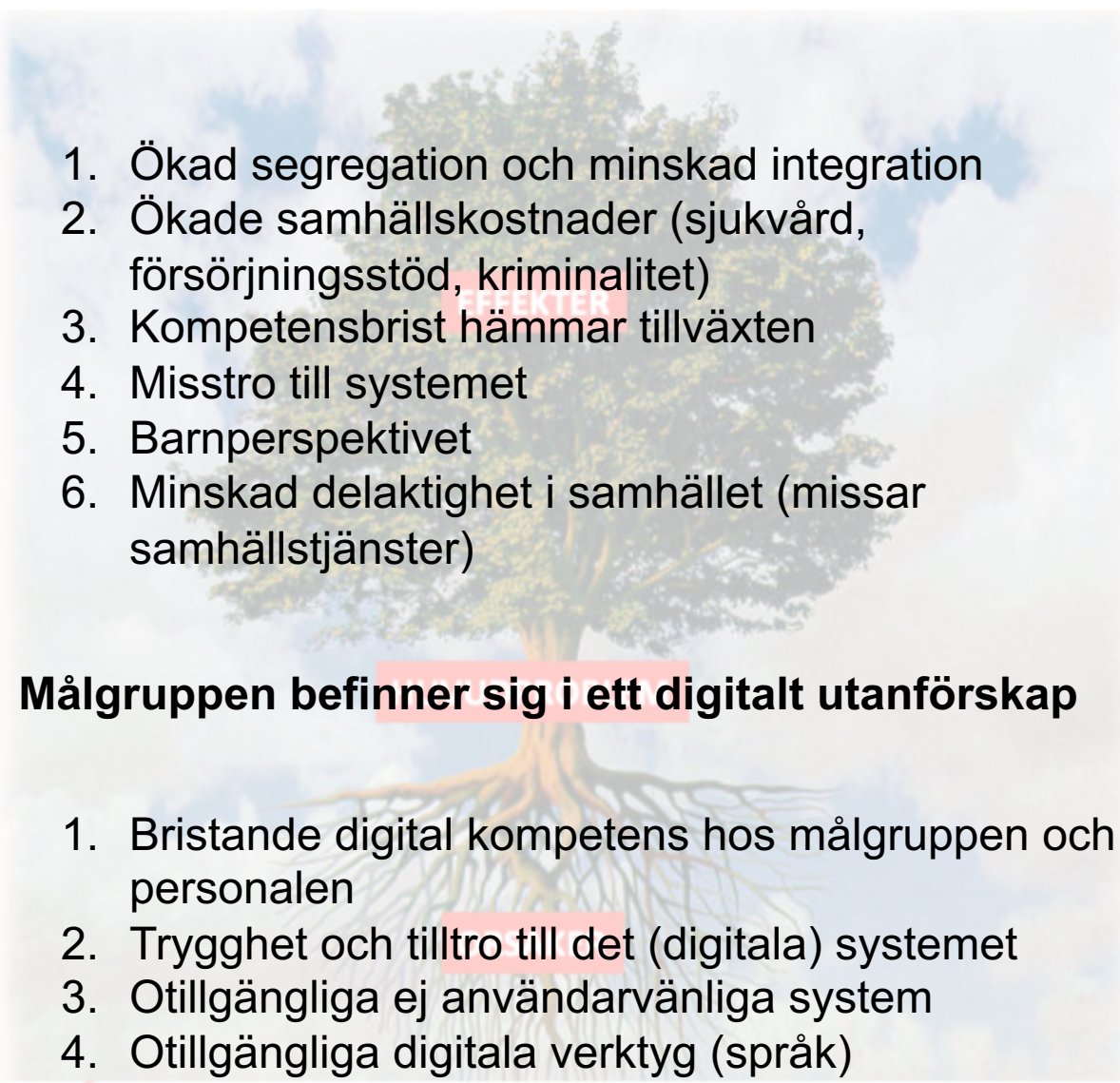
- Vi kan inte nå målen var och en för sig, vi måste samverka för att hjälpa målgruppen, säger Lars Sundström, enhetschef arbetsmarknad i Haninge kommun

Bra jobbat alla inblandade, tillsammans kommer vi längre i denna aktuella fråga.

Vi hoppas på fortsatt bra dialog och engagemang som leder till starkt samarbete framåt. Häng med på resan! [#digi](#) [#digitaltutanförskap](#)

Stort tack till [Täby kommun](#), [Värmdö kommun](#), [Sundbybergs stad](#), [Haninge kommun](#), [Botkyrka kommun](#), [Danderyds kommun](#), [Vaxholms Stad](#), [Lidingö stad](#), [Stockholms stad](#), [Järfälla kommun](#), [Upplands Väsby kommun](#), [Norrtälje kommun](#), [Upplands-Bro kommun](#), [Solna stad](#)

-
1. Ökad segregation och minskad integration
 2. Ökade samhällskostnader (sjukvård, försörjningsstöd, kriminalitet)
 3. Kompetensbrist hämmar tillväxten
 4. Misstro till systemet
 5. Barnperspektivet
 6. Minskad delaktighet i samhället (missar samhällstjänster)

Målgruppen befinner sig i ett digitalt utanförskap

1. Bristande digital kompetens hos målgruppen och personalen
2. Trygghet och tilltro till det (digitala) systemet
3. Otillgängliga ej användarvänliga system
4. Otillgängliga digitala verktyg (språk)
5. Socioekonomiska förutsättningar
6. Färre fysiska kontor (stöd)

Minskad segregation och ökad integration.
Minskade samhällskostnader. Ökad egenmakt.
Ökad delaktighet i samhället. Ökad tilltro till systemet. Stärkt kompetensförsörjning ökar tillväxten. Tillgodose barnens perspektiv. 10 års sikt

Öka målgruppens digitala inkludering

1. Bristande digital kompetens hos målgruppen och personalen
2. Trygghet och tilltro till det (digitala) systemet
3. Otillgängliga ej användarvänliga system
4. Otillgängliga digitala verktyg (språk)
5. Socioekonomiska förutsättningar
6. Färre fysiska kontor (stöd)

STORSTHLM

**Individer utan egen
försörjning**

Digitalt utanförskap

STORSTHLM

Vad är Storsthlm?

Digitalisering i regional samverkan

Arbetsmarknad och utanförskap

Digital utanförskap

Vad gör vi?

Vad mer kan göras tillsammans?

STORSTHLM

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN